

Отже, важливість бухгалтерського обліку обґрунтовується його місцем і роллю на підприємстві та зростанням цінності облікової інформації. У сучасних умовах господарювання практично неможливо управляти складним економічним механізмом господарюючого суб'єкта без сучасної, повної та достовірної економічної інформації, яку дає тільки чітко налагоджена система обліку.

Література

1. *Гуцайлюк З.* Сучасні проблеми розвитку теорії бухгалтерського обліку // Бухгалтерський облік і аудит. — 2006. — № 2. — С. 14–19.
2. *Левицька С.* Бухгалтерський облік: основи, перспективи розвитку // Бухгалтерський облік і аудит. — 2007. — № 8. — С. 7–11.

Савченко К.Ю. студент ОЕФ, 5 курсу,
спеціальність 8.030509 «Облік і аудит»,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»,
науковий керівник — *Примаченко О.Л.*, к.е.н.,
доцент кафедри обліку підприємницької діяльності

ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ПРОЦЕСУ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ

Результатом процесу реалізації є суспільна корисність виробленого продукту, його відповідність вимогам покупця, замовника або ринку. Шляхом зіставлення доходів і витрат підприємства визначається фінансовий результат. Реалізація продукції, товарів, робіт, послуг є найважливішим джерелом доходів підприємства, оскільки формує прибуткову частину бюджету держави.

На сьогодні серед науковців відсутній єдиний погляд щодо визначення поняття «процесу реалізації».

В.Г. Швець зазначає, що процес реалізації — це сукупність операцій з продажу готової продукції споживачам [1, с. 104].

П.Л. Сук відмічає, що процес реалізації являє собою сукупність операцій з продажу готової продукції, виконаних робіт і наданих послуг, де відбувається передача готової продукції споживачам, одержання оплати від них, виявлення результату діяльності [2, с. 330].

На думку авторів [3], реалізація продукції — завершальна стадія кругообігу засобів суб'єкта господарювання, на якій здійс-

нюються товарно-грошові відносини між виробником продукції та її покупцем [3, с. 278].

Е.С. Хендріксен і М.Ф. Ван Бред зазначають, що реалізація — це відображення доходу, коли відбулися обмін або вибуття продукту [4, с. 53].

Вважаємо, що реалізація продукції для підприємства — це відчуження продукту своєї праці шляхом продажу його з метою задоволення потреб суспільства і розширеного відтворення підприємства. В процесі реалізації відшкодовуються авансовані у виробництво товару засоби, виділяються за рахунок знову створеної вартості засобу на розширення виробництва, створюється фонд зарплати, задовольняються інші потреби підприємства. При цьому важлива зміна форми продукту: товарної на грошову. Продукція продається за діючими реалізаційними цінами і складає дохід від реалізації.

За економічним змістом сутність категорії «реалізація продукції» характеризується кінцевим результатом роботи підприємства, виконання ним обов'язків перед споживачами та ступенем участі в задоволенні потреб ринку.

Ціль реалізації продукції — доведення до конкретних споживачів конкретного товару необхідних споживчих властивостей, якості, ціни тощо) в необхідній кількості (обсязі), точний час (у точний термін), у визначеному місці, з допустимими (мінімальними) витратами. Предмет збуту — продукція, послуги комерційної організації (товар, цінність).

Проблемами обліку реалізації продукції на вітчизняних підприємствах виступають відсутність контролю за порядком складання і виконання договорів і станом розрахунків з постачальниками та покупцями, недостатня деталізація доходів реалізації, що не дає змогу здійснювати належний управлінський облік процесу реалізації.

З метою підвищення контролю за порядком складання та виконання договорів пропонуємо здійснювати обов'язкове узгодження змісту договорів з головним бухгалтером (шляхом запису слова «узгоджено» та проставленням підпису головного бухгалтера і дати узгодження). Після виконання договору на першій його сторінці доцільно робити відповідну відмітку, а у випадку невиконання — вказувати причину невиконання.

Для підвищення контролю за станом розрахунків з постачальниками та покупцями в даному документі вважаємо за доцільне запровадити реквізит «Вид розрахунків». Так, у накладній реквізит «Вид розрахунків» доцільно розмістити після реквізиту

«Довіреність», у накладній на відпуск товарно-матеріальних цінностей після реквізиту «Через кого», а у товарно-транспортній накладній — після реквізиту «Переадресування». У реквізиті «Вид розрахунків» необхідно вказати у випадку проведення передоплати або авансу дату надходження грошових коштів від покупця, а у випадку оплати після одержання товарів записати фразу «оплата після одержання». Це скоротить кількість робочого часу на пошук підтверджуючої інформації щодо проведення оплати та складання бухгалтерських проводок з відображення відповідної господарської операції на підставі даних первинних документів.

Оскільки підприємство самостійно приймає рішення щодо ведення аналітичного обліку та відкриття рахунків третього і нижчих порядків на вітчизняних підприємствах доречно ввести субрахунки третього порядку до субрахунка 702 «Дохід від реалізації товарів» і субрахунка 704 «Вирахування з доходу»:

7021 «Дохід від реалізації товарів»

7022 «Дохід від реалізації товарів із знижкою»

7041 «Вирахування з доходу за товари, повернені покупцями»

7042 «Сума знижок, наданих покупцям»

7043 «Інші вирахування з доходу».

За допомогою цих рахунків з'являється можливість виділити з усього виторгу підприємства доходи від реалізації товарів із застосуванням різних методів активізації продажу, що дає змогу проводити поглиблений аналіз товарообороту та вирішувати питання доцільності застосування того чи іншого маркетингового інструменту. Це сприятиме прийняттю ефективніших управлінських рішень у процесі формування чистого доходу підприємства.

Література

1. Швець В.Г. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник / В.Г. Швець. — К.: Знання, 2004. — 447 с.
2. Сук Л.К. Фінансовий облік : навч. посіб. / Л.К. Сук, П.Л. Сук. — К.: Знання, 2012. — 647 с.
3. Даньков Й.Я. Бухгалтерський облік у галузях економіки. Навчальний посібник / Даньков Й.Я., Лучко М.Р., Остап'юк М.Я. — К.: Знання-Прес, 2003. — 206 с.
4. Хендриксен Э. Теория бухгалтерского учета / Э. Хендриксен, М. Ф. Ван Бреда. — М.: Финансы и статистика, 1997. — 574 с.